

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Gazetă ese de 2 ori: Mercurea și Duminecă, Foi'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tiere esterne 12 fl. v. a. pe unu anu său $2\frac{1}{3}$ galbini mon. sunatòria.

Anulu XXXV.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 31.

Brasovu 27/15 Aprilie

1872.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.
Transilvania.

APELU!

Clubul deputatilor romani nationali dela diet'a ungurésca ce tocmai se inchise, mai inainte de a parasi membrii sei Pest'a, intruninduse astazi in siedinti'a finale, a afiatu de neaperata trebuintia a convocă si deci prin acésta — urmandu acestei imperiose necesitati, convoca o adunare politica-nationala a tuturor romanilor, cari se interesă de caus'a nostra nationale si de modurile si midiul-cele sprijinirei si inaintarei ei pre calile permise de lege.

Scopul anumitului alu acestei adunari este:

1. Pentru de a se delibera si midiul-loci cointielegere asupra programei nationale.

2. Pentru de a combină si a pune la cale cele mai corespundietoare midiul-loci in privinti'a alegerilor ce ni stau minte, intru interesulu causei nationale.

Suntu asia déra poftiti si rogati toti domnii intelligenti romani nationali de prin tōte partile locuite de romani, asemenea suntu provocate cu onore tōte Societatile, Reuniunile si veri-ce corporatiuni nationale organizate, că — prin delegati din sinulu loru formalmente impotriti spre acésta, se se infaciseze si se partecipe la aceasta adunare generale.

Diu'a adunarei, luandu in consideratiune impregiurările existente, s'a defisptu pe Joi dupa Duminecă Tomei, adica in 9 Maiu stil. nou.

Loculu — asemenea dupa impregiurari — s'a alesu in Aradulu vechiu, unde domnii ce se voru infacisiá, voru primi invitatii necesarie la institutulu clericalu.

Pana la tienerea acestei adunari nationale, dd. alegatori romani suntu reflectati si rogati, intru interesulu causei si onorei nationale, a se feri de veri-ce ingagiamente particulari cu care-va partita strina séu care-va candidatu strainu programului nationalu. In generalu se provoca toti romanii buni, si specialu fiacare barbatu nationalu de spiritu si anima, a privighiá cu neadormire, că in midiuloculu agitatiunilor electorali, ce s'a pornit din tōte partile straine, dreptulu si interesulu nostru comunu nationale se nu sufere scadere!

Pest'a in 4/16 Aprilie 1872.

Antoniu Mocioni m/p.,
presedintele clubului deputatilor romani
nationali.

APELU catre toti domnii si fratii invetiatori din tiér'a Barsei.

Domniloru si fratiloru invetiatori!

Traim in secululu progresului. Audim in tōte dilele resunandu glasulu trimbitiei de tōte partile strigandu: Inaintare! inaintare! cultura! cultura! ca numai acésta este midiuloculu celu mai siguru de mantuire si calea cea mai neteda si mai sigura de a ajunge unu viitoru intru adeveru fecit. Astazi nu mai existsa omu, intru adeveru

intelligentu, care se nu cunoscă necesitatea cea prea mare a culturei. Organele incele d'antaiu, cele principali ale poporului pentru latirea culturei — dupa firm'a mea parere —, suntu invetiatorii si preutii.

Noi suntem organele, care lucra nemidiulocitu in poporu; prin urmare precum suntem noi organele principale ale latirei culturei in poporu; tocma asia va fi si responsabilitatea nostra facia cu cultur'a si luminarea poporului nostru.

Amu satisfacutu pre deplinu chiamarei nostra? Alu nostru va fi meritulu principalu. Amu neglesu implinirea detorintiei nostra, amu abusatu de chiamarea nostra, amu causatu poporului nostru in genera daune irreparabile prin indiferentismulu nostru? — A nostra va fi condamnarea in lini'a prima; si cu dreptu cuventu noue ni se si cuvine. Tempurile de astazi intru adeveru suntu forte grele pentru noi invetiatorii; ince tocmai pentru aceea se nu stamu locului, că se nu causamu altele si mai grele; ci se lucramu „viribus unitis“ din tōte poterile pentru că se prefacem intuneculu in lumina, si se scapam de prea marea responsabilitate, care avemu se o damu acum pe més'a culturei omenesci, éra mai tardi pe més'a judecatii lui Dumnedieu. Insocirile, frecarile si conversarile facu pre omu, adeveratu omu, éra nu singuratarea! nu isolarea!

Veniti déra fratiloru se ne asociam si noi invetiatorii din tiér'a Barsei toti se formam si se infiintiam una

Reuniune Invetiatorescă!!!

Asia déra pentru ajungerea acestui scopu: apelez la simtiementulu, apelez la onórea, apelez la numele celu frumosu, apelez la chiamarea cea nobila si marézia a fiacarui invetiatoriu, se nu privescă aceste cuvinte, esite din adenculu animei, că nesce cuvinte sterpe si seci, ci că unele pline de amicitia, bunavointia si amoru; si că atari pri-mindule se alerge spre darea parolei de insocire.

In urma mi iau libertate a si numi diu'a de 25 Maiu st. v. a. a Inaltiarei Domnului spre a ne aduná din tōte partile la maretulu edificiu alu scóleloru nostra romaneschi gr. orient. in Brasovu spre a tiené o siedintia preliminaria pentru cointielegerea nostra, că in ce modu avemu se procedem pentru ajungerea acestui scopu?

In Brasovu, dicu, se ne adunamu in diu'a sus-numita, pentru ca: aici este simburele, aici este anim'a scóleloru nostra din tienuturile acestea; aici este prea onor. corpul profesoral, care pote si scie se ne conduca la ajungerea scopului cu de sever-sire. Aici mai suntu si alti barbati amici ai progresului si culturei, cari ne potu da cele mai bune indreptari in asta privintia etc. etc.

Branu in 9 Aprilie v. 1872.

Teodoru Popu m/p.,*)
invetiatoriu.

NB. De candu asteptam resolvirea seriösa a tuturor invetiatorilor romani la asemenei reuniuni salutarie prin districte, scaune si comitate, pentru că apoi é' cu totii se pote, si se nu mai amane a face adunari anuale apoi comune din totu sinulu invetiatorilor romani fara cea mai mica osebire, asia numite Lehrertag! E tempulu, că se nu mai amanamu a resolva acesta problema atatu de ceruta si salutaria pentru aventulu culturei nationali a poporului nostru! Toti ve vomu sprijini, numai cu curajiu inainte cu totii. Nici unu districtu scolaru se nu mai remana fara reuniune de invetatori! — Red.

*) Asteptu respunsuri din mai multe parti pe cale diurnalistica, că se scia toti, ca se pote; si nu pote fi nici o pedeça la acestu pasu salutariu? —

De pre malulu Dunarei.

20 Aprilie 1872.

Qui bene distinguit, bene docet.

„Albina“ in Nr. seu 29 a luat notitia despre cele ce s'a scrisu in Nr. 27 alu „Gaz.“ despre politic'a ei facia cu afacerile transilvane; ince nu că se respunda la cele cinci intrebari ce i s'au pus in acelui Nr. alu „Gazetei“, ci parte se nege, ca -si a schimbatu politic'a, parte se-si justifice schimbarea; apoi că se impute celor dela „Gazeta“, ca se esprimu cu malitia despre ea; ca o insinua si suspitionea si ca nu o intielegu (pre „Alb.“) de felu, séu nu voru se o intielega! etc.

Noi nu amu fi mai revenit la acestu obiectu, cu tōte, ca dupa cum insusi „Albina“ recunosc (Nr. 25) cauca (cestiunea!) e mare si complicata; deca nu ne amu vedé indreptatiti a respinge imputarea ce ni o face „Albina“, ca noi amu fi insinuat si suspitionat si ne amu fi sprimat cu malitia despre ea! Acésta nu o concedem se o fi facut. Pentru ce nu a reprobusu „Albina“ acele pasage din „Gazeta“ Nr. 27), prin cari s'a afiatu insinuata si suspitionata, precum si expresiunile malitiose, că se avemu ocasiune a ne justifica séu deprecá!?

Eta ce amu disu noi in Nr. 27 alu Gazetei: „Albina“ pana acum nu numai o aprobatu passivitatea ardelenilor facia cu alegerile pentru diet'a din Pest'a, ci o si aperatu si pre activistii transilvani ii a combatutu; — de odata ince vine, că fulgerulu din serinu, si cu tōta elocinti'a sa pledează pentru activitate si lauda tienut'a activitului „Tel. Rom.“! si ca noi nu pricepem, de unde vine schimbarea acésta repentina a „Albini“. In fine ne amu rogatu de „Albina“ se ne respunda la unele scrupulositati ale nostra cu o astfelu de schimbare, candu ar' fi se se accepte de catra romanii transilvani! Atata totu.

Si ce face acum „Albina“ in Nr. seu 29? cu privire la cele scris in Nr. 27 alu „Gazetei“?.. Antaiu dice, ca „cei dela Gazeta nu o au precepit de felu nici nu voru a o precepe, pentru ca nu le vine la socotela“. Aceste, aici scris, in adeveru, ca nu le pricepem; nu scim cum nu ni ar' veni nōa la socotela se precepem „Albina“! Dëca nu o amu precepit, candu amu crediutu, ca ea -si a schimbatu politic'a, (totudéun'a intielegem) numai facia cu afacerile transilvane) apoi era forte usioru se ne spuna curat si limpede, ca ea nu s'a schimbatu intru nemica, cele ce s'a scrisu in Nr. 25 alu „Albini“ pentru activitate nu suntu parerile „Alb.“, ci numai nesce glume copilaresci! —

Dér „Albina“ de o parte néga, ca -si a schimbatu politic'a, si da celor dela „Gazeta“ se precep, cumca „Albina“ nu s'a stramutatu nici in scopu nici in principia catu -si de pucinu, numai catu de pururea -si face calculu si politic'a cu faptori ecstinti reali; . . . ca („Albina“ séu mai bine cei dela „Albina“) a fostu initiatória passivitatei, pentru care si astazi sta, ér de alta parte numai decatua adauge, ca ea (Albina), candu vede, ca passivistii, chiaru si cei dela „Gazeta“, nu o precep, si ca intrég'a Transilvania ea (adica passivitatea) se arata nepracticabile in realitate si la practica numai in caricatura: atunci mintea si anim'a nepreocupata de vanitate si sinamagire ei impune („Albini“) se se socotesc de alte cali si midiulóce.

Fără bine! totu respectulu facia cu o astfelie de argumentare, adica „passivitatea de pana acumă s'a aratatu „nepracticabile si fara de valoare; — ne amu lepadatu de ea si vomu cerca alte cali si midiulice.“ Fi voru acele apoi mai corespondenție si mai cu valoare că passivitatea acuma, acea e alta intrebare; si aceste cali si midiulice potu se remana fara nici unu efectu, ba se potu arata chiaru si nepracticabile; inse a-si schimba politic'a cu creditia buna nu e de condannat. — In contra unei atari dechiaratiuni pucinu amu avé de reflectatu. — Dér „Albina“ precum vediuramu mai susu, cu o gura, ca sta si acum pentru passivitate; si totu cu acea gura ne spune, ca mintea si anim'a ei impune se caute alte cali si midiulice, adica se parasesca passivitatea si se accepte activitatea.

Ei! dér „Albina“ e fără siréta“, că se nu se vedia, ca e cu sine insusi in contradicere, — că se pôta remaine passivistă si totusi se fia si activista, a afilu unum tertium, adica „activitatea opositionale“ si pre acésta ar' voj se o tienemu si noi cei dela „Gazeta“ de passivitate. — Aici déra se vede, ca ne imputa „Alb.“ ca noi nu o precepem! Si are tóta dreptatea, ca intre activitate si passivitate facia cu intrebarea: „se luamu parte la alegerile dietali pentru Pest'a séu ba“, dupa marginit'a nôstra precepere tertium non datur! Ori esti activistu, adica iai parte, ori passivistu, adica nu vrei se partecipi! si ést'a e caus'a, ca noi nu putem se precepem, cum „Albina“ pôte sta pentru passivitate si totusi — precum scrie mai la vale „ea sa dechiaratu activistă pana la mòrte.“ — Dóra „Albina“ -si lasa éra una usiutia de scapare! pentru ca indata adauge in Nr. 29 „numai acolo nu, unde prin activitate se face servitiu contrariloru nostri natiionali“. Ei bine!

Flindu in art. „Gazetei“ Nr. 27 vorba de politic'a „Albini“ facia numai cu afacerile transilvane, trebuie se credem, ca si acésta dechiaratiune se referesce numai la acele afaceri, — altfelu nu amu avé de a reflectă nemic'a la acea dechiaratiune, — sciendu pré bine, ca in alte cestiuni si in alte locuri, dupa cum ceru impregiurarile, poti fi si activistu si passivistu totudeodata. In cestiunea transilvana „se iè parte romanii la alegerile dietali séu ba“, nu pôte avé locu ceea ce dice „Albina“ totu acolo, ca in acelui intielesu (candu se face servitiu contrariloru) a combatutu si va combate activitatea precum si passivitatea!“ Éca pentru ce nu! Passivitatea romanilor transilvani inaugurate in 1869 si aperata de „Albina“, déca „place astadi non plus ultra contrariloru nostri natiionali“, dupa cum scrie „Albina“, apoi atunci trebuie, ca le a placutu si in 1869 si inca mai multu atunci, pentru ca partit'a lui Deák séu guvernamentale, pre care se vede a o intielege „Albina“ sub contrarii nostri natiionali, atunci erá mai slabu si prin activitatea opositionale a romanilor in unele locuri in Transilvani'a usioru putea succumbe la alegeri: — si totusi „Albina“ atunci nu a combatutu activitatea, nici ca a indemnatu pre romani se iè parte la alegeri si se sprijinésca opusetiunea, — nu, ci atunci si de atunci a totu combatutu pre activisti! cu tóte, ca acestia, spre onórea loru fia disu, nicaiure nu s'a dechiaratu apriatu, ca prin activitatea loru voru se faca servitiu contrariloru nostri natiionali! Ei bine! Domniloru dela „Albina“, unde este adeverulu, loialitatea, sinceritatea si bun'a creditia!? cari voiti se le denegati passivistilor!

Ne miram, cum „Albina“ recunoscundu, ca si a alesu alte cali si midiulice — in locul passivitatii nepracticabili si caricatura — totusi insista, ca ea mai sta pentru passivitate, si nu voiesce se recunosc puru si simplu, ca ea voiesce activitate — opusitionale, care se nu faca servitiu contrariloru nostri natiionali!

Dér se vedem, cui vré „Albina“ se faca servitiu prin activitate! — Firesce, ca in prim'a linia romanilor; — nu ne indoim nici catu de since-

ritatea „Albini“, inse nu mai pucinu si opusetiunei maghiare, a carei sprijinire ni o recomanda prin activitate. Se vede déra, ca „Albina“ pre opusetiunea maghiara nu o privesc că contraria intereselor nôstre nationali, si dieu nime nu a avutu mai multa ocasiune de a se convinge, ca opusetiunea maghiara e dôra si mai mare contraria a nôstra, decatul cei dela putere. Amici negresitu, ca nu suntu pretensiunilor nôstre nationali. Pentru ce déra se sprijinésca romanii cu voturile loru pre o partita, care candu ar' ajunge la potere, nu numai ca ar' continuá procedur'a inceputa de diet'a trecuta facia cu pretensiunile natiunilor nemaghiare, ci de securu inca o ar' mai aspri? Déca „Albina“ ar' fi recomandat activitatea pentru de a puté formá din toti romanii din Ungari'a si Transilvani'a una falanga de deputati romani nedependenti, cari prin solidaritatea loru, virtutea si elocinti'a intru a apela interesele nationali se impuna nu numai gubernului, ci si ori-si-carei partite maghiare, — atunci, da atunci passivistii cei, cari privesc uniunea de fapta complinita negresitu nu s'ar fi scandalisatu de svatulu „Albini“, — autonomistii transilvani firesce nu au lipsa de svaturile nimeni — ; si intru adeveru, ca ar' fi o aparitiune fără frumosă in diet'a din Pest'a! La acésta inaltimie a misiunei deputatilor romanii „Albina“ inse nu s'a potutu redica, pentru ca ea scie bine din experientia — ca nu se pôte spera stabilitatea unei astfelii solidaritatii intre deputatii romanii? „Albina“ pre bine scia, ce armonia domnesce intre deputatii romanii ungureni si inca si aceea va fi sciindu, ce e caus'a de nu e cointelegera si solidaritate intre ei! Cine pôte spera mai incolo, ca in Transilvani'a, precum se intempla si in Ungari'a, nu se voru alege mai multi deputati de cei cu „igen“? Dóra cei dela „Tel. Rom.“ voru lucra pentru alegerea de deputati independenti? Cu pri-vire la indemnulu, din care s'a inceputu propagand'a pentru activitate, noi nu credem. Pôte, ca ne insielamu, pôte, ca „Albina“, care are corespondintii sei in tóte partile, — e mai bine informata. —

Inainte de a inchia aceste reflecțiuni nu potu se lasu neatinse nescari observatiuni, ce face „Albina“ directu lectiune si respective imputare, ba chiaru insinuatiune passivistilor. (Va urmă.)

Fagaras in 16 Aprilie 1872.

In 12 l. c. comitetulu municipale districtuale a fostu conchiamatu la siedintia ordinaria. Agen-dele au fostu multe si importante: s'a desbatutu si statoritu statutulu comunulu-generale si ordinea de casa, s'a facutu cerere la ministeriu pentru si-starea ecsecutiunei de dare, ca-ci poporul abia are ce se mance. Pana la ce gradu a ajunsu lips'a in acestu districtu se pôte vedé din impregiurarea, că dela inceputulu anului pana acum s'a estradat 3000 pasaporte, dintre care multe pre familie intregi, astfelu incatu numerulu emigratilor se pôte pune intre 7—9 mi.

Ecsecutarea fara indurare a darilor a adusu pe ómeni la desperatiune, incatu i audi dicundu: trebuie ca amu ajunsu cod'a veacului!

Pe lunga acesta calamitate mai este inca si mai total'a stagnare a justitiei si administrarea ei in limb'a maghiara, — ce este in contra legei si spre mare dauna a populatiunei.

Că se-si pôta cineva face o idea despre acésta stagnare amintescu, ca pentru lucruri resolvate inca de judecatoriele mai dinainte, la tribunalulu regescu din locu se punu infacișari prin Decemb're 1872, dér apoi pentru lucrurile ce se voru resolva in acestu anu, candu se voru pune infacișari — — pôte prin 1873!!

Aceste dôue grave inconveniente au fostu obiectulu desbaterei si prin comitetulu municipale.

La propunerea adv. Ar. Densusianu in privint'a limbei, comitetulu a redicatu gravamenu la ministeriu. Ér' la propunerea adv. Romanu se cere inmultirea personalului la judecatoria cu individi, cari sciu limb'a romana, de óre-ce populatiunea din

acestu districtu este mai exclusivu romana, si procesele suntu tóte in limb'a romana, ca-ci de sine se intielege, ca cei doi advocati romani, la cari suntu concentrate mai tóte procesele, lucra esclusivu in limb'a romana.

La propunerea adv. Densusianu se face reprezentatiune contra articoului de lege despre ecsecutori, care este o adeverata fatalitate pentru partile procesante, de óre-ce cere spese enorme.

In fine mai insemeze, ca comitetulu municipal a esmisu din sinulu seu o comisiune, care se ingrigésca, că la espusetiunea universale din Vien'a se se tramita si din acestu districtu articole.

In urbea Fagaras inca s'a alesu in 14 l. c. comitetulu municipalu, cu care ocasiune ungarui au culesu fructele poftei loru de nedreptatire si su-prematia.

Ei adica voiea se puna membri sub numele de romani, numai vreo cativa, éca asia de semen-tia, si apoi si aceia o sementia corcita.

Vediendu romanii acesta au pactatu si s'au infratit u cu sasii (dér nu à la Brasovu); o parte din unguri — cetatiani de frunte si pre cari i dore de binele orasiului — vediendu, ca magistratualistii voiescu se-si faca o representan-tia — dupa chipulu si asemenearea loru — că se pôta dispune apoi dupa placu de ale cetatii, — inca s'au unitu cu romanii si cu sasii. Astfelu apoi acestia in unire au alesu in comitetulu municipalu barbati cu intelligentia si cu anima.

Dela acestu comitetu si dela simtiulu de dreptate alu comitelui supremu depinde acum, că se se organiseze tandem aliquando orasius astfelui precum cere interesulu publicu, ér' nu celu particularissimum, ca-ci disolatiunea de pana acuma nu mai este de suferit. Se fia intr'unu ceasu bunu! (de bunu auguru!) — O.

Blasius 21 Aprilie. In „Gazeta“ Nr. 18 vorbindu despre una conferintia de aici m'amu nevoitul a me tiené de lucru si a face una descriere, catu se pôte mai de postu. Din caus'a acesta nu mi amu permisu reflecțiuni propriu; nici amu adausu dela mine nimic' alta, decatul unu micu parentesu, ce cugetámu a fi neaperatul de lipsa pen-tru mai buna intielegerea lucrului.

Nu -mi a venit in minte, ca in descrierea mea se va fi aflandu unu singuru cuventu, carele se atinga si attinge una natura catu de suscep-tibile.

M'amu insielatu fără: ca acelu micu parentesu a superat fără pre d. Dr. Br.; ma i a desfacutu si baierile polilogiei, incatu éca-ne cuprinsi si inveniti in flacarile dôue colone intregi!

Déca d. Dr. s'ar fi marginitu intru a rectifică cele comunicate de mine, nu asiu fi perduto nici unu cuventu; ca nu amu pretensiunea de in-falibilu.

Inse dsa a preferit a mestecá verdi si uscate, a intende vorba lunga, a scrie despre varietatea gusturilor, numai si numai că printre vorbe ómenii se perdia lucrulu.

Deci m'amu sentit u indemnatu a scrie sirele presenti, că pre catu e in poterea mea, se desco-puri ratecirile, in cari d. Dr. ar' duce pre celi, ce nu cunoscu lucrulu mai de aprópe.

Un'a din apucaturile dlui Dr. este, ca dsa in locu de a se tiené de semnatur'a „coresp. volun-tariu“, arata poft'a de a adurmecá pre acelu anonimu. In tempu de lipsa anonimulu acel'a nu se va sfiif a-si semná numele intregu; pentru acum inse se marginesce intru a ascurá pre d. Br., cumca de a volitu a lu caracterisá prin scaderile ce insira despre nu sciu ce profesori si relatiunile cu dsa, fără s'a insielatu. — Apoi ce scrie despre unu profesoriu, ca -si neglege órele celu pucinu pre diumetate, si -si petrece tempulu „intru mai buna institutiunea junimei, si intru fructi-ficare capitalului, ce lu trage din fundulu basilitanu sub titlu de salariu“, — este intru asia contradicere eclatante, incatu me miru, cum de agerulu d. Dr. nu o a observat. Ca a neglege diumetate or'a si a petrece intru mai buna institutiunea junimei, ce este alta decatul imputare séu defaima, si totu una-data lauda? Ér' a dice, ca nesce profesori platiți cu 5—700 fl. (adica pre catu celi din urma co-pisti si cancelisti de pre la tribunale) potu aduná

capitale din salariile loru, intru o lume scumpă că cea de acum, au nu este mistificare? Acestă năgăsitu o scie d. Dr. fără bine; și de către că „tata de familia numerosă și anumitul de pruncuți mai mulți de școală“, cunoscă bine relațiile de aici, cum și starea profesorilor) totu scrie intru altfel, face de securu numai, pentru că, după cum dice domnii sa în „Gazeta“ Nr. 26: „omul trebuie să-si promoveze interesele prin afaceri și intru una astfel de directină, ce în sine este immoral“. — Înse lucrului nu se tiene de mine, ce de profesori, carioru respunde său tacă, după cum voru judecă, că le impune detorintă.

Mai însemnatu este aceea, cunca d. Dr. în epistolă sa publicată în Gazetă Nr. 26 vorbindu despre pericole, în cari se dice, cumca ar fi aruncat fundul basilitanu, afirma, cumca dsa nu a causat periclu acelu fundu, și cumca are acte si documente pre cari se poate rădiemă.

Adica d. jurum inspector alu fundurilor bisericei gr. cat. din Blasius nu dice, cumca fundul basilitanu nu este în nici unu pericol: ce numai afirma, cumca dsa nu i-a causat periclu.

Trista marturisire! d. Dr. indirecte recunoște, cumca fundul e amenintat de pericole; însă documentele adeverescu — dice dsa, — ca i suntu mănilor curate.

Acesta descoperire a lui advocatu m'a facutu se ieu condeiulu, că se aratu, cumca vorbele dsale ori-catu de invelite suntu, vorbescu totusi destulu de chiaru.

Ce se tiene de documentele, la cari se provoca, aducu aminte, că tota bătă e cu două capete; asia potu fi si documentele lui Dr. Mai observu si aceea, cumca facia cu documentele acele potu fi si alte documente, cari poate se probează contrariulu.

Asta-data nu mai adaugu nici unu cuventu, că se nu saperu pre unu tata de familia, însă cerndu necesitatea voliu scrie mai pre largu de unele trebisiore, ce se facu pre aici. —

Coresp. voluntariu.

Blasius 16 Aprilie 1872.

Benevolili a publică în pretiuitulu dvostre diariu numele acelui prea generosi domni, cari au binevoită a concurge cu ajutoriu, la balulu aranjat în 9 Martiu a. c. st. n. în folosul „Academiei române de drepturi“.

In sără de balu s'a rescumperat 53 bilet de persoana cu care unu florin = 53 fl., 13 bilet de familia cu care 2 fl. = 26 fl. Au rescumperat bilete de intrare preste pretiulu determinat p. t. domni: Beniaminu Fulep neg. în Blasius cu 5 fl., Basiliu Vancea oficialu dominalu metrop. cu 5 fl., Carolu Tiber întreprindetoriu la calea ferata cu 3 fl. Sum'a incursa în sără balului 92 fl. v. a.

Dupa balu au mai contribuitu din Blasius urmatorii p. t. domni: Simon Mendl prop. 2 fl., Simeonu Popu-Mateiu not. consist. 1 fl., Georgiu Fagarasianu docente 1 fl.

Din Hatiegua prin rsm. d. vicariu Petru Popu 6 fl. si anume: dela dsa 1 fl., Ioane Noacu maioru in pensiune 1 fl., Paulu Olteanu d. 1 fl., Toodoru Ratiu subjude 1 fl., Nicolau Liskovich 1 fl. si Nicolau Celigradeanu ospetariu 1 fl.

Dela Vienă, dela claris. domnu Dr. Gregoriu Silasi v.-rectoriu 2 fl., dela societatea teologilor romani 2 fl., dela d. Stefanu Colceriu parochu in Mohaci 2 fl., Andreiu Voda parochu in Ormenis 2 fl., Ioane Muresianu parochu in Chiciud 2 fl.

Dela Naseudu societatea de lectura a studențiloru 1 fl.

Dela Albă Iulia prin dlu Avramu Stoianu docente 10 fl. si anume: Rsm. d. Gregoriu Elekes protop. 1 fl., N. Siandru de Vistea propriet. in Ord'a inf. 5 fl., Al. Velicanu subjude 1 fl., Cl. Tomasiu prot. onorariu din Straj'a 1 fl., d. Paulu Margineanu prop. 1 fl., d. Nic. de Popu maiastru 1 fl.; prin urmare după balu au incursu 31 fl., cari adausi la celi 92 fl., dau sum'a totale de 123 fl., din care subtragunduse spesele balului de 59 fl. 35 cr., ramane restulu activu 63 fl. 65 cr., cari s'a si tramis la locurile competenti.

Deci comisiunea aranjatoră in numele societății aduce multumita publica tuturor acelor p. t. generosi domni, cari au conferit la acestu balu.

Comisiunea aranjatoră.

Hatiegua in 3/15 Martiu 1872.

Fondul scolasticu și școalele poporale în desfintatul regimentu romanu I de granitia.

(Urmare.)

La an. 1870 reprezentantă generală a fostilor granitari s'a adunat la Sibiu, spre modificarea, respective spre compunerea statutelor, după cum s'a descris în acăstă în Nr. 95 alu „Albinea“ din an. tr., dăr' în acele statute nu s'a facut amintire nici cu o iota despre caracterul școlelor, precum nici despre inspectiunea și afacerile interne ale școlelor din desfintatul regimentu, ceea ce nici că se poate face, căci fostii granitari, candu au cerut dela regimul administrativ fondul de montură, — respective scolasticu, n'au cerut și nici că au potutu pretinde și inspectiunea asupra școlelor, căci în privintă acăstă, existau deja sanctionate.

In 8 Maiu 1871, s'a adunat fostii granitari spre publicarea statutelor aprobată pentru administrarea fondului, dăr' despre caracterul școlelor nici astă-data nu s'a facut vreo decisiune. Atâtă numai aflaseram, că noi avem erasi se finu amenintati cu caușa școlei noastre, tocmai de aceea amu cerut dela comitetul administrativ în privintă acăstă unele desluciri, rogandu pe acăstă prin reprezentantii companiei noastre a ni impartasi în copia — (pe spesele noastre) protocolul despre afacerile pertractate în acea adunare, dăr' ni s'a denegat cererea intr'unu modu, — la care nu ne amu fi asteptat. Noi gr. orientalii pe basea menționatei decisiuni ministeriale din 27 Maiu 1869 amu deschis scolă in vîră anului 1870, dăr' fiinduca fondul de montură se află tocmai pe atunci in pertractare, de a se predă sub administrarea propria a fostilor granitari, lăfă docintelui nostru nu s'a potutu asigna, din care causa amu fostu siliti a face imprumuturi si a ni sustine scolă cu multe greutăți, pana candu după repetatele noastre rogari ministeriulu de instructiunea publică prin emisulu seu din 8 Decembrie 1870 sub Nr. 20.725, ni a asignat din memoratulu fondu scolasticu o anticipatiune — à conto — de 700 fl. v. a., sum'a — cu care ne incusa fară dreptu cuventu corespondintii „Gazetei“, că adica comitetul parochialu subscrisu n'ar fi ratiocinat nimenui. Atâtă a fostu totu ce amu primitu noi din fondul celu mare de montură, — la care avem intocmai dreptu că ori-cari alti fosti granitari, pe candu minoritatea fratilor gr. catolici de aici, au primitu sume considerabile din acelu fondu, fară că noi se ni fiu permis a i trage la respundere vreodata. Fondul de montură a devenit acum in sinulu statutelor aprobată pentru administrarea fondului in manele comitatului administrativ, si noi aveam firma sperantia, că dnii din fruntea comitetului voru fi drepti, că densii că unii cari apartin de statul militar, că unii cari sciu pré bine — ca noi si străbunii nostri fară distingere confesionala amu portat impreuna greutatile, amu versatu sangele nostru pe campulu luptelor pentru imperatul si patria, voru fi cu drăptă consideratiune catra noi si scolă noastră, — dăr' ne amu inselat amaru! căci scolă noastră, a majorității fostilor granitari, e lipsita adi de ori-ce subvențiune, si noi suntemu lipsiti si eschisi dela partea ce ni compete din ajutoriulu, la care avem dreptu, eschisi fară vreo cauza fundata. Corespondintii „Gaz.“ vrendu a justifică procedură, domnilor dela comitetul administrativ, ni vorbescu despre scoli asociate. Ei bine, dăr' apoi candu ni au amintit năa comitetul administrativ vreodata despre atari scoli?

Nici odata. Candu, unde si prin cine s'a formulat vreodata statutele său vreun contractu bilateral ce se recere la asediarea ori-carei asociari? Nu scim. Candu au abdisu fostii granitari de caracterul școlelor loru confesionali? candu au abdisu chiaru fostii granitari gr. catol. din Hatiegua despre caracterul confesionalu si dreptulu la scolă loru confesionala? Noi pana astazi n'amu auditu despre acăstă nimicu. Ba noi scim tocmai contrariulu, — scim acelea, adica ce vedem cu ochii nostri, scim aceea ce ni spune si ce ni vorbesce insusi organulu, caruia i s'a incredintat administrarea fondului scolasticu, comitetul administrativ, carele pana astazi ni a vorbitu pledandu totu pentru scoli confesionali, si tocmai de aceea nu i potem pricepe procedură sa facia cu noi. Se lasă deci la o parte vorbele, se revenim la datele autentice oficioase ale comitetului administrativ.

Acestu comitetu prin chartă sa din 30 Iuliu an. tr. sub Nr. 25 ni face cunoscutu prin pré ven. nostru consistoriu cu propriile sale cuvinte: „ca ca-

racterul de pana acum confesionalu alu școlelor nu se va altera si ca ar fi de dorit, că in comunitatea mestecate cu credintosi de ai ambelor confesiuni romane, scolă se tinea confesionalitatea majoritatei.“ Totu in sensulu acestă ni vorbesce acelu comitetu administrativu intr'alta chartă a sa sub Nr. 72.

In 26 Septembre an. tr. s'a adunat din nou reprezentantii fostilor granitari, unde după cum amu intielesu — căci date positive n'avem — comitetul administrativ ar fi subternutu reprezentantiei generale unu proiectu spre primire (ce s'a si primitu), care proiectu ar tractă despre inspectiunea si afacerile interne scolare. Abia ce se disolvă adunarea reprezentantiei generale si comitetul administrativ din Sibiu — prin chartă sa din 30 Septembre an. tr. cu Nr. 108, provocă pe invetatoriul nostru cu totală ignorare a pré ven. consistoriu, — si firesce si cu ignorarea noastră că proprietari legiuți ai școlei, că același (invetatoriul nostru) se se dechiare in terminu de trei dile, de că prelunga o lăfă anuală de 300 fl. v. a. mai voiesce ori ba a remană si mai departe in postulu de invetatoriul nostru in sub inspectiunea memoratului comitetu administrativu, cu amenintariarea, — că de că dechiararea ceruta n'ar sosi la comitetu in terminu de trei dile, acăstă apoi se va privi că renunciare de postu. Invetatoriul nostru, carele si altcum nu s'a fostu preingrijit de tempuriu spre a-si capăta alta statuie, a respunsu cu tota loialitatea, cumca: da, primește acestu postu cu lăfă statorita de 300 fl. v. a., promitiendu diligintia si energia in chiamarea sa că invetatoriul, dăr' incatul pentru inspectiune — fiindu densulu pana acum docente in școlă confesională, răga cu tota supunerea pe comitetul administrativ a se pune in cointelegeră cu pré ven. nostru consistoriu, — dela carele firesce -si avea decretul seu. Atâtă au fostu de ajunsu apoi, pentru că mentionatul comitetu administrativu prin chartă sa din 16 Octobre an. tr. se denegă lăfă invetatoriului nostru din fundul scolasticu, prin urmatări sentinta: „Nevrendu dta a te supune neconditionat inspectiunei scolare ale acestui comitetu administrativu, comitetul nici nu te poate privi de invetatori, carele se salarisă din fondul de montură, prin urmare dta vei avea a-ti cere salariul dela inspectiunea scolară confesională sub cera stai.“

Unde dări mai este aici adeveratul cuprinsu alu § 4 din statutele pentru administrarea fondului scolasticu, carele ni spune, că „proprietarii fondului scol. suntu granitarii si succesorii loru legitimi“, de că amu ajunsu odata, că comitetul adm. se manipuleze cu fundul astfel, că nu acelora se li dă competenția, cari au dreptu nedisputaveru la fondu, că numai acelora, cari se supunu neconditionat inspectiunei aceluiasi? Se intielege de sine, că comitetul administrativu, carele avea aici in manele sale cheia dela cassa wertheimiana, -si arăga dreptul acestă a destitui pe invetatoriul nostru — denegandui lăfă, fară a affă vreă baza in legea de instructiune, ori vreunul § in statutele pentru administrarea fondului, ci basanduse numai pe o pretenziune, pe carea nici insusi ministeriulu de instructiune nu -si o arăga. Domnii dela comitetul administrativ sciu pré bine ce prescrie legea de instructiune, chiaru si de că nu li mai place a audă ceva despre „unu statut organicu“.

(Va urmă.)

Pesta 18 Aprilie 1872.

(Extractu dintr'o coresp.) Dati-mi văia, la finea dietei unguresci, se facu o privire fugitiva asupra activitatei desvoltate in trei ani de dile prin deputatii romani din Ungaria si Banatu.

Sfasiati in două partite, activitatea deputatilor romani a fostu foarte mica; numai din candu in candu -si au datu unii semne, de aparatori intereselor poporului.

Alegatorii din Ungaria parte mare sentiesc, si trebue se sentiesc cea mai mare mahniere si neindestulire facie de deputatii loru, alesi pentru a se apere drepturile si interesele poporului roman. Ca-ce pana candu „nationalii“ s'a miscat totusi din candu in candu, deputatii romani „deákisti“, cu exceptiunea lui. Sig. Popu, n'au pronuntiatu nici macaru unu cuventu, cu atatu mai pucinu au lucrat in interesul poporului roman. Ei, precum se vede din tota neactivitatea loru, au servit nămai intereselor sale personali; si au disu totudină — din poruncă mai inalta — cate unu „igen“.

Ei nu pricepu de felu tota procedură

deputatilor nostri. In 1869, candu tota na-tiunea romana din Transilvania s'a pronunciat pe langa politic'a „passivitatei“, in Ungaria si Banatu s'a acceptat cea mai mare „activitate“; si jude-candu numai dupa faptele nostre, noi amu urmatu si aici, in contra politicei nostre inaugurate in an. 1869, cea mai absoluta passivitate.

Pentru ce se fumu noi ore atatu de loiali si crutatori facie de contrarii nostri politici? Pentru ce se nu ne folosim ore de tota ocasiunea, pentru a enumerat greutatile si nedreptatile, ce le suferim pre tota diu'a?

Noi inse in decursu de 3 ani nu amu facutu asta; ci amu suferit plinirea tuturor arbitrielor in pace. Deputatii romani nici candu n'a participat la cluburi, sectiuni, unde se frementa tota treba, ma n'a pre mersu nici la siedintele dietali.

Si ore intre atari impregiurari, candu noi nu ne interesam de caus'a nostra, potem spera, ca candu va se vina guvernului a ne intinde man'a pentru impacatiune? Prin ce nisimus ore noi a ne castigam respectu facie de guvern si partitele maghiare? — Prin nepasare, si neinteresare de tote causele nostre nationale!?

Cestiunea nationalitatilor in Ungaria este cea mai mare si cea mai vitale cestiune pentru ecclisti si prosperarea monarhiei. Si noi — imputandu-ne ticalosii contrari politici, ca totudiu'n a facem cestiune de nationalitate — le implinim voia loru, si nu le facem celu pucinu cateva momente seriose, ca se ii mai ocupe si cu grigia de a ne multumir.

Deputatii romani deakisti ar' fi avutu si acolo in castrele straine ceva rola si ocasiune pentru a folosi natiunei. Ei ar' fi trebuitu se fia si midiu locitorii intre guvern si deputatii nationali. Ei inse au fostu totudiu'n a numai si numai deakisti, — si nici una-data romani. (?)

Eta der' pentru ce suntu **nemultiumite** si iritate animele romane din Ungaria si Banatu: pentruca unii deputati romani nu -si au facutu datorinti. Asiu pot se ve scriu ceva si despre clubulu nationalu. Der' acum inainte de alegerile noue nu voiesc se reinnoiesc dorerea, seu se acitii pasiunile. Se vedemai mai antau cu ce reporte de activitate voru esf inaintea alegatorilor. — — X.

Post'a noua. In Prag'a se deschise in 24 diet'a. Deputatii cehi nu intrara. Principele Carlu Auersperg denumit capitanu alu tierei fu suavu in cuvintele deschiderei. Alegerile proprietarilor mari esira cu majoritate in partea constitutionalilor nemti, cu tote aceste diet'a e totu numai a nemtilor fara cehi, unde e multumirea, pacea interna?

Mai sa pornesc in 3 Maiu si in 5 va pune pe tra' fundamentale in Bai'a la canalu, de aici va merge la Temisior'a, Aradu, Mezöhegy, Szeged si in 9 se va reintorce la Pest'a.

C. Lonyai va calatori in Ardealu spre a se convince de starea lui cea in adeveru chaotica, spre a se potr orienta in labirintulu politicelor din Transilvania. Pucinu se va orienta, deca man'a libera n'a facutu nemica pana acum de vr'o 5 ani spre a multumi pretensiunile majoritatii locuitorilor transilvani romani, ca-ce romanii acum nu mai credu vorbelor dulci si apromisiunilor de claca si afara de lingai, nici unu romanu nu va face pe advacatulu nenaimitu, pentru ca despre natiunea romana numai din congresulu ei nationalu seu din diet'a transilvana se potr orienta; altfelui ei suntu si acum pre bene cunoscute pretensiunile romanilor din actele loru politice de pana acum, fara de cari recunoscute prin lege garantatoria indesertu se facu probe cu momeli ademenitorie, ca fara autonomia si fara limba perfectu egale intru tote, chiar si in legislatiune, pe romanii transilvani nu i potr multumi.

Prin comitate s'a tienutu adunari in 22, s'a alesu cam totu majoritati deakiste in comisiunile pentru alegeri, der' pelunga legile esclusive cum se si potr altfelii? —

Sirile din afara nu escludu temerea, ca inca in anulu acesta potr erumpe unu resbelu infricosiatu. Port'a va adera la pretensiunile Serbiei, ca-ce Franchia, Rusia si Italia o consulteaza si celealte poteri nu i dau sprijinu a se opune.

Incordarea germanilor asupra armarei fran-

cese cresce si se temu a indelunga tempulu, nu cumva se le creasca preste capu francesii, de acea soldatesca cea de influentia ferbe spre a reintem-pina pe Thiers, care se totu arméza; Itali'a asemenea, comisiunea ei acum resolvit sum'a de 12 milioane franci spre a rechiamata clasele din 1850 — 51 la arme, spre a face proviziune de materialu nou de artleria companica, si pentru construirea valo-elor necesarie. Tote statele pana si Scandinavia se arméza sub pretextu de mesuri pentru conservarea si aperarea nationale.

In Ispania carlistii se resculara, inse revolu-tiunea nu poate da frunte cu armat'a gubernului. — In Anglia min. lui Gladstone se elatina din cau'sa cestiunei Alabama, ce in Iuniu se va pertracta in arbitriu dela Geneva. — Patriarchulu grecescu amenintia pe exarchulu bulgaru nou alesu cu pre bulgari cu totu, ca i va excomunica, deca nu i se supunu vointie lui. —

Procedura cartilor fun-duarie a esitu de sub tipariu si se poate procura deadreptulu dela autorulu ei Grigoriu Tamás-Miculescu, adjunctu la cart. funduaria in Sionecu'a mare — cu 1 fl. 60 cr. exemplariulu. —

Concursu.

Pentru ocuparea postului de fisicu in opidulu montanu Rosia in comitatulu Albei inferiore, cu emolumentele: 750 fl. salariu anualu, 120 fl. intretinimentu de calu, 100 fl. bani de cortelu, si dreptulu de pensiune dupa normele de statu, se eschrie concursu.

Doritorii de a competi la acestu postu au de a substerne petititiunile provediute cu documentele de cuaificatiune si de perfecta cunoiscentia a limbii romane si a celei maghiare, la „comitetulu fonduului pisetalu in Abrudu“ cu terminulu inclusivu, pana la 1-a Maiu a. c.

Dela comitetulu fonduului pisetalu din Abrudu si Rosia.

Abrudu in 29 Martiu 1872.

Simeone Balint m/p.,
3—3 presiedinte.

Nr. 107—1872.

2—3

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetitoriu secundariu la scola centrale granitiarésca din Copacel se escrie prin acest'a concursu pana la 15 Iuniu a. c. st. n., avendu a urmá denumirea inca cu incepertulu lui Iuliu a. c.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anuale de 150 fl. v. a. si adica 100 fl. din fondu scolasticu si 50 fl. din cass'a comunei Copacel, apoi cortelu naturale si lemne de focu dupa usulu de pana acum, in fine dreptulu de pensiune in sensulu §§-loru 17 si 23 din „Normativulu sco-lasticu pentru scolele reunionei granitieresci din fostulu regimentu romanu I.“

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si trame suplicele instruite cu documentele recerute la adres'a subscrisului comitetu.

Sibiu in 8 Aprile 1872.

Comitetulu administrativu
al fondului scolasticu alu fostilor granitieri
din regimentulu romanu I.

Cassa de economii!

Se aduce prin acest'a la cunoiscentia publica, ca „Institutulu de creditu si economii „ALBINA“ din Sibiu primește la cass'a sa inlocui si postei din urma. Libelulu de inlocare

interese de 6%,

adica 6 la sută pe anu.

Depunerea sumelor urmează seu nemidiulocit la cass'a institutului in Sibiu (strata Macelarilor Nr. 18), seu acele se potu tramite la aceeași cassa prin posta cu aratarea numelui deponentului, a locuintiei si postei din urma. Libelulu de inlocare se va tramite respectivului fara amenare prin posta. Anuntarea si recerarea capitalelor inlocate se poate efectuă și se deadreptulu la cass'a institutului seu si prin posta.

Sumele pana la 50 fl. se potu depune si pela cassele reunionei nostre de creditu.

Sibiu, 20 Aprile 1872.

„ALBINA“

Institutu de creditu si economii.

Publicatiune.

In 2 si 3 Maiu anulu curgatoriu si in casu de lipsa si in dilele urmatorie dupa aceea, in gradina bar. bruckenthaliana, mai inainte asia numita (Filek'sche) filekiana, se va tine una licitatiune publica a tuturor citronilor (alamaiilor), pomau-rantilor că pomni, precum si una mare quantitate de flori in revare seu ole de flori, ce se afla acolo si apartiene de fidei-comisele lui Carolu baronu Bruckenthal.

Parti singurite, cu bucat'a, se potu si pana atunci vinde din mana libera.

In casulu acesta doritorii cumparatori se binevoiesc a se indrepta la maiestrulu de cassa in palatulu baronului Bruckenthal Daniele Draser, seu la gradinariulu Mihale Marosi.

Sibiu in 13 Aprile 1872.

Directiunea bunurilor
3—3 fidei-comise ale baronului Bruckenthal.

Cursurile

la bursa in 26 Aprile 1872 stă asia:

Galbini imperatesci	--	5 fl. 36	cr. v. a.
Napoleoni	--	8 " 95	" "
Augsburg	--	110 " 25	" "
Londonu	--	112 " 30	" "
Imprumutulu nationalu	--	64 " 50	" "
Obligatiile metalice vecchi de 5%	70	60	" "
Obligatiile rurale ungare	82	25	" "
" " temesiane	79	50	" "
" " transilvane	77	25	" "
" " croato-slav.	84	—	" "
Actiunile bancei	—	840	" "
" creditului	—	332 " 50	" "

cuprinde in sine partile constitutive solvetorice ale apei minerale renumite dela Valcele (Elöpatak) si au in sine tote puterea vindicătorie a aceleia intru unu gradu inaltu.

Efectu deosebitu arata prafurile acestea la catarhe, slabitiune si spasmusu de stomachu, la slabitiune de mistuire, lipsa de apetit, in pyrosi (formare preste mesura de acide), la hyperami si inflaturi ale ficatului si splinci, la secretiune si escrutiune bolnavitoasa de fere, la inchigare si concretiune de fere, si la galbinare ostinata, cauzate din aceste; nu mai pucinu la mucositatea ficarui organu alu trupului; la astma (greutate de resusflare) si batatur'a animei, la atonia (slabituna) si inflaturienta matelor, la hydroptica si la plethora abdominala; cu deosebire la trengi, la catarhe de rinichi, besica si tia'a adului, la formare de nesipu si de pétra in aceste organe, la catarhe chronice si inflaturi de matrice (matra), la flusioni seu pola alba, inclinatii la motrorhagia, ametilia, congestiune catra capu si peptu, la susighiuri ostinatu, la hypocondria si hysteria.

Pretiul unei cutie cu 12 doze inpreuna cu avisulu despre modulu intrebuintiare este 1 fl. v. a.

Se gasesc in tote farmaciile mai renumite, in fiacare comerciu de ape minerale si de specierii mai insemnate. —

Depoulu principalu si biroulu de spedite se afla in Brasovu in apotec'a „la corona“ a lui Gregoriu Szava.

7

Redactoru responditoru

JACOBU MURESIANU.

Nr. v. va aparé numai in Sambata luminata. —

Editiunea: Cu tipariu lui

IOANE GÖTT si fiu HENRICU,